

Rastoča knjiga in vrednote

Osnovna šola Šmihel

■ **Marjetka Dragman**, univ. dipl. bibl., je knjižničarka na OŠ Šmihel, kjer je tudi koordinatorica projekta *Rastoča knjiga*.

Na OŠ Šmihel smo prepoznali močno sporočilnost simbolike Rastoče knjige, ki poudarja pomen knjige, kulture in znanja kot vodila človekovega razvoja in spodbuja k človekovi rasti, medsebojnemu spoštovanju, strpnosti, povezovanju in dobremu, zato smo se v letošnjem šolskem letu pridružili široki družini ustanov, vključenih v edinstven vseslovenski projekt Rastoča knjiga.

Prepoznali smo sporočilnost Rastoče knjige

Ideja o Rastoči knjigi je nastala ob prehodu v novo tisočletje, v času pomembnih obletic: desete obletnice nove države Slovenije, tisočletnice Brižinskih spomenikov, štiristopetdesetletnice prve slovenske knjige, dvestoletnice Prešernovega in Slomškovega rojstva. Zamisel Novomeščana dr. Janeza Gabrijelčiča, da bi postavili pomnik knjigi, so podprli številni somišljeniki s področja znanosti, kulture, gospodarstva, verskih ustanov in drugi. Pokrovitelj projekta je Državni svet Republike Slovenije.

Hkrati s projektom Rastoča knjiga smo na OŠ Šmihel pristopili k oblikovanju *Abecede odličnosti*, ki jo razvijamo na osnovi ideje in etike prof. Marije Gabrijelčič.

Moram priznati, da sem se razveselila pobude ravnateljice, mag. Irene Hlača, da se pridružimo projektu, katerega idejni vodja je tudi bivši učenec naše šole, ki je ob priložnosti zapisal: »Hvaležen šmihelski šoli, saj sem v njej dobil temelje za svoja razmišljanja in dosežke.«

Organizacija projekta z veliko podporo dr. Gabrijelčiča

Gospa ravnateljica je imenovala tri koordinatorice: učiteljico slovenskega jezika, učiteljico razrednega pouka s podružnice in knjižničarko. Koordinatorice smo se najprej lotile samoizobraževanja – branja najrazličnejših prispevkov o Rastoči knjigi,

nato pa smo oblikovale nekaj predlogov, kako se bomo lotili projekta na naši šoli, zapisale globalne cilje in področje delovanja za prvo leto projekta. Na enega od svojih sestankov smo povabile dr. Gabrijelčiča, ki se je prijazno odzval in nas presenetil s tem, da želi biti dejavno vključen, kar je dokazal tudi v kasnejših telefonskih pogovorih. Avgusta smo ga povabile, da idejo o Rastoči

Želimo si, da bi našo šolo vrednote projekta Rastoča knjiga usmerjale k dobremu in da bi nas pri tem povezovali ustvarjalnost, nesebičnost, pogum, sočutje in iskrenost.

knjigi predstavi vsem sodelavcem. Vse je navdušil s svojim znanjem, optimizmom, entuziazmom, spoštovanjem sočloveka in z ljubeznijo do vsega, kar je slovensko.

Simbolni pomen kipca Šmihelčanke z Rastočo knjigo

Prepričanje dr. Gabrijelčiča, da je moč Slovencev v znanju, povezovanju in vrednotah, ki jih moramo živeti oz. z lastnim zgledom prenašati na mlajše rodove, je postalo usmeritev za naše nadaljnje delovanje na matični šoli in podružnični šoli Birčna vas. Po nadvse bogati in zanimivi predstavitvi smo strokovni delavci v delavnicah naredili podrobnejši akcijski načrt. V letni delovni

načrt smo zapisali, da bomo izvajanju dejavnosti za Rastočo knjigo namenili tehniški in kulturni dan, razrednikove ure in tudi pouk. Naša prizadevanja smo usmerili k cilju, da bi učenci poleg kakovostnega znanja spoznali vrednote, jih razvijali in živeli ter z njimi bogatili najprej sebe, potem pa tudi svojo družino in širšo skupnost. Dr. Gabrijelčič nas spodbuja: »Naj ne mine dan, da ne bi naredili česa dobrega zase, za družino, za ožjo in širšo skupnost.«

Na to nas vsak dan spomni kip Šmihelčanke z Rastočo knjigo, ki ga je ustvarila devetošolka Tjaša Guštin v sodelovanju z učiteljico likovne umetnosti in lokalnim umetnikom. Postavili smo ga v avlo, najbolj prehodni del šole. Na podružnični šoli so kipec Birčanke izdelali v družini Hrovatič in krasi hodnik šole. Kipec, ki bo vsako leto zrasel za en podstavek in novo spodbudno misel, simbolizira rast v smislu pridobivanja novega znanja in vrednot. Dr. Janeza Gabrijelčiča, župana gospoda Gregorja Macedonija, mag. Igorja Teršarja, direktorja Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, in ravnateljico mag. Ireno Hlača smo poprosili, da nam napišejo kakšno spodbudno misel ob začetku delovanja Rastoče knjige na naši šoli. Misli omenjenih krasijo podstavke kipca. Zapisali so:

- »Kako prijetno je živeti in delati v vzdušju lepih misli, spodbudnih besed in nesebičnih dejanj.« (dr. Janez Gabrijelčič)
- »Knjige nam kažejo pot v najbolj skrite kote sveta: v človeške misli, duše in srca. Bistrijo um, negujejo sočutje in nas

opogumljajo sanjati velike sanje.« (Gregor Macedoni, župan)

- »Ustvarjalnost je v nas, če jo spodbudimo, zagotovimo sebi, svoji družini in celotni družbi lepšo prihodnost.« (mag. Igor Teršar)
- »Iskrenost do sebe naj bo prvo poglavje v tvoji knjigi humanosti, katere vodilo naj bo iskrenost v glavi in humanost v srcu.« (mag. Irena Hlača)

Spoznati zgodovino šole

Da bi lahko naredili nekaj dobrega za svojo ožjo in širšo skupnost, jo je treba najprej dodobra spoznati. Prav to smo storili tudi mi. Najprej so učenci spoznavali zgodovino naše šole, ki je leta 2014 praznovala 150-letnico svojega obstoja. Od leta 1864, ko je v cerkovnikovi hiši v Šmihelu učitelj Karol Krištof prvič stopil pred svoje učence in začel pisati 150-letno zgodovino šole, pa vse do danes je šola doživljala velike spremembe – vsebinske, organizacijske in vodstvene, saj se je najprej delila na deško in dekliško šolo, rasla od enorazrednice do osemletne in devetletne osnovne šole. Spreminjala je ime (ljudska šola, OŠ Milka Šobar Nataša, OŠ Šmihel) in v določenem obdobju zaradi večjega števila učencev delovala na več lokacijah. Trdna in ponosna je šola preživela tudi obe vojni. Ponosni smo, da je leta 1997 OŠ Šmihel postala prva šola na Dolenjskem, ki je dobila UNESCOV certifikat.

Šmihelčanka z Rastočo knjigo
(foto: arhiv OŠ Šmihel)

Delovanje v duhu strpnosti in sodelovanja, sprejemanje drugačnosti, skrb za osebno-stni razvoj vsakega posameznika so bili vedno cilji šmihelske šole, ki jih želimo nadgraditi s plemenitimi cilji Rastoče knjige.

Raziskati izvor imena naše šole

Med cilje smo zapisali, da se bomo bolj povezovali z lokalnim okoljem, da bi učenci poznali zgodovino kraja Šmihel in vasi, ki spadajo v šolski okoliš, zato so raziskovali izvor imena Šmihel. Naša šola je dobila ime po kraju, kraj pa po zavetniku župnijske cerkve sv. Mihaelu. K sodelovanju smo povabili tudi gospoda župnika Igorja Stepana, ki je skupini učencev predstavil cerkev sv. Mihaela in spregovoril o njeni zgodovini. Na šoli je zrasla ideja o tem, da bi vsako leto imeli Mihaelov dan, ki bi bil dan sproščenega druženja učencev, zaposlenih, staršev in drugih iz lokalnega okolja. Vsi učenci so bili povprašani, kako bi si želeli preživeti Mihaelov dan. Največkrat so predlagali, da bi si želeli delati v delavnicah, kjer bi še bolj spoznali kraj in lokalne ustvarjalce, da bi pripravili posebno prireditve, športni dan oz. pohod po mejah šmihelske župnije, da bi imeli Mihaelov zajtrk, da bi vsi obiskali cerkev, ki bi jo predstavil gospod župnik.

Poiskati lokalne ustvarjalce

Učence in njihove starše smo spodbudili, da so poiskali ljudi, ki pišejo poezijo, prozo, so avtorji strokovnih knjig oziroma so dejavni na različnih področjih umetniškega izražanja. Povabili smo jih k sodelovanju. Za popis smo pripravili dva enotna obrazca. Na prvem smo lokalnim ustvarjalcem predstavili projekt in pridobili osnovne podatke: ime, priimek, naslov, kontakt, področje delovanja ter pripravljenost za sodelovanje v delavnicah, na prireditvi in s prispevkom v knjigi. Učenci so s pomočjo staršev in z usmeritvami strokovnih delavcev popisali trideset ljudi. Vsi, ki so izrazili pripravljenost za sodelovanje, so prejeli še en obrazec, na katerem so podrobneje opisali svoje delovanje, predstavitev v javnosti in navedli naslove knjig, ki so jih napisali. Prav tako smo jih zaprosili, da za učence zapišejo kakšno spodbudno misel ob začetku projekta. K sodelovanju je pristopilo 23 lokalnih

ustvarjalcev, ki jih bomo predstavili v knjigi, ki jo bomo izdali v naslednjem šolskem letu. Ugotovili smo, da iz našega šolskega okoliša izhaja kar lepo število ljudi, ki jih pozna tudi širša slovenska javnost. Hvaležni smo vsem, ki so šolski knjižnici podarili veliko svojih knjig in umetniških katalogov. Tako smo želeli učencem sporočiti, da Rastoča knjiga ni samo promocija lokalnih ustvarjalcev, ampak da je znanje bogastvo, ki ga je treba spoštovati.

Abeceda vrednot – vrednote zate in zame

Učenci so na sestanku šolske skupnosti izžrebali svojo črko abecede. Na kulturnem dnevu so oblikovali miselni vzorec o vrednotah, ki se začnejo na to črko, ter likovno in literarno ustvarjali. Ena črka je bila namenjena tudi strokovnim delavcem.

Uraden začetek projekta

14. oktobra 2016 smo s slavnostno prireditvijo obeležili uraden začetek projekta *Rastoča knjiga OŠ Šmihel*. Prireditve so se udeležili člani sveta šole, sveta staršev in predstavniki različnih izobraževalnih ustanov. Še posebej pa so nas s svojo prisotnostjo razveselili ustvarjalci iz našega šolskega okoliša, s katerimi želimo sodelovati tudi v prihodnje. Povabljeni gostje so v spomin prejeli knjižne kazalke in obeske za ključke z logotipom Rastoče knjige, ki so jih izdelali naši učenci. Ob tej priložnosti so učence nagovorili dr. Janez Gabrijelčič, župan Gregor Macedoni, mag. Igor Teršar in gospa ravnateljica.

S knjigo bomo zaključili prvo leto delovanja

Menim, da smo projekt dobro zastavili in da se bo v prihodnjih letih še razvijal in nadgrajeval. Veselimo se knjige, ki bo združila tri področja našega letošnjega delovanja: zgodovino kraja, predstavitev lokalnih ustvarjalcev in *Abeceda vrednot*. Želimo si, da bi nas vrednote projekta Rastoča knjiga usmerjale k dobremu in da bi nas pri tem povezovali ustvarjalnost, nesebičnost, pogum, sočutje in iskrenost. Veseli bomo, če nam bodo pri naših prizadevanjih v pomoč tudi starši.